

December moorden

Ontwikkelingen in aanloop naar de December moorden

Cornelis Harold Riedewald
geb. 12 januari 1933
advocaat

Kenneth Carlos Goncalves
geb. 16 november 1940
advocaat

Edmund (Eddy) Alexander Hoost
geb. 21 oktober 1934
advocaat

John Khemraadj Baboeram
geb. 8 september 1951
advocaat

Cyril Richard Duncan Deal
geb. 29 mei 1936
vakbondsleider

Lesley Paul Rahman
geb. 24 september 1954
journalist

Frank Wijngaerde
geb. 14 augustus 1939
journalist

Abraham (>Bram) Maurits Behr
geb. 18 januari 1951
journalist

Jozef Hubert Maria Slagveer
geb. 25 januari 1940
journalist

Rudi Andre Kamperveen
geb. 27 september 1924
directeur Radio ABC

Robby Somradj Sohanzing
geb. 4 juni 1945
ondememer

Sugrim Oemrawsing
geb. 25 augustus 1940
universitair docent

Gerard Leckie
geb. 6 maart 1943
universitair docent

Soerindra Rambocus
5 mei 1953
militair

Djiewansing Sheombar
15 april 1957
militair

MILITAIRE BESTUUR IN SURINAME

In Suriname is op 26 februari de macht in handen gekomen van de Nationale Militaire Raad, waarin 7 onderofficieren en één officier van de Surinaamse krijgsmacht zitting hebben. De machtsovername volgde na een geslaagde militaire coup waarbij een aantal belangrijke gebouwen in de hoofdstad Paramaribo werden bezet en leden van de zittende regering-Arron werden gearresteerd. Bij schietpartijen die zich daarbij voordeden zouden zeker 20 mensen gedood zijn. President Ferrier is in functie gebleven en heeft inmiddels overleg gevoerd met de militairen. Volgens een presidentiële verklaring zal er een nieuwe regering gevormd worden, maar de militaire raad zal betrokken blijven bij het beleid. Eerder is er sprake van geweest dat er een burgerraad gevormd zal worden, waarin vooraanstaande leden van de oppositie zitting zouden nemen. Aanleiding tot de coup was de grote ontevredenheid bij de onderofficieren over de weigering van de regering de vakbond voor militairen te erkennen, een kwestie die al geruime tijd speelt en al eerder voor protestacties heeft gezorgd

NIEUWE LEIDING SURINAME

- De president van Suriname, Johan Ferrier, heeft op 13 augustus, op verzoek van het leger, meegedeeld dat hij is afgetreden. Hij is vervangen door Henk Chin A Sen, die op 15 maart door de Nationale Militaire Raad, het hoogste orgaan sedert de staatsgreep van 25 februari, aangewezen werd als premier. Hij blijft ook deze functie bekleden. Johan Ferrier, die sedert de onafhankelijkheid president is geweest (en daarvoor lange tijd gouverneur van het rijkdeel Suriname) en ook na de staatsgreep in functie bleef, heeft in de afgelopen tijd druk uitgeoefend op Chin A Sen en de Nationale Militaire Raad om het parlement zijn bevoegdheden terug te geven. De manier, waarop het parlement sedert de staatsgreep functioneert, was al eerder conflictstof geweest tussen Ferrier en het kabinet. Op 13 augustus liepen de meningsverschillen zo hoog op dat Chin A Sen een spoedzitting bijeen riep van regering, legerleiding en Nationale Militaire Raad. Ferrier dreigde namelijk met aftreden als de regering Chin A Sen hem niet wilde toestaan de begrotingsstukken op 1 september aan het parlement aan te bieden.

MACHT MILITAIR GEZAG VERGROOT

- Op 22 nov. 1980 werd een decreet afgekondigd waardoor de militairen in Suriname meer invloed verwierven op de manier waarop het presidentschap moet worden waargenomen wanneer president Chin A Sen niet tot regeren in staat zou zijn. Het volgende citaat is afkomstig uit NRC/H'blad (25-11-80): In theorie is het mogelijk dat de huidige bevelhebber van het nationale leger, majoor D. Bouterse, in een voorkomend geval zichzelf met deze waarneming belast. Ook de positie van president Chin A Sen zelf is door het nieuwe decreet (A2) machtiger geworden. Zoals verwacht heeft men in Suriname bij het zoeken naar een nieuwe staatsvorm de weg ingeslagen van het Amerikaanse model. In zijn kabinet heeft de president een doorslaggevende stem gekregen, waardoor de raad van ministers meer in de rol van adviescollege is gedrongen. Ook heeft Chin A Sen de bevoegdheid gekregen ministers te benoemen en te ontslaan, zij het dat het militaire gezag aan deze procedure zijn flat moet geven.

UITSTEL VERKIEZINGEN MET TWEE JAAR. SOCIALE ORGANISATIES NEMEN TAAK PARLEMENT OVER

- Op 22 dec. 1980 heeft legercommandant Desi Bouterse bekendgemaakt dat de algemene verkiezingen in Suriname, die oorspronkelijk op 27 maart 1980 zouden worden gehouden, met ten minste twee jaar waren uitgesteld. Volgens een plaatselijke krant verklaarde Bouterse, dat eerst een ontwikkelingsprogramma van de regering moet zijn afgewerkt voordat verkiezingen mogelijk zijn. De uitvoering van dit ontwikkelingsprogramma zou worden belemmerd door sabotage van ontevreden ambtenaren en door het vertrek van geschoold personeel naar Nederland. In dec. werd voorts bekendgemaakt dat 25 vertegenwoordigers van Surinaamse maatschappelijke organisaties het buiten werking gestelde parlement zullen vervangen.

VICE-PREMIER HAAKMAT ONTSLAGEN, OPVOLGER NAARENDORP

- Op 7 jan. 1981 is mr. drs. A. R. Haakmat, vice-premier van Suriname met de portefeuilles buitenlandse zaken, justitie alsmede leger en politie, ontheven van al zijn functies. Hem werd een spreekverbod opgelegd. De Nationale Voorlichtingsdienst (NVD) van Suriname noemde als belangrijke factor van het besluit Haakmat te ontslaan "het feit dat de heer Haakmat het politieel onderzoek rond activiteiten met betrekking tot de handel in heroïne ernstig heeft gefrustreerd door de geheimhouding hierover te schenden." Haakmat moest zich dan ook, aldus de NVD, voorlopig ter beschikking van de politie houden. Een ander bezwaar van de regering, legerleiding en de Nationale Militaire Raad tegen Haakmat betreft de manier waarop hij door "handelingen en uitspraken het revolutionaire proces" in gevaar zou hebben gebracht. "Steeds weer is gebleken dat de heer Haakmat poogde verdeeldheid te zaaien binnen de legerleiding enerzijds en tussen regering en legerleiding anderzijds." Daarnaast werd geconstateerd, aldus het communiqué, "dat de ex-bewindsman in meerdere gevallen is overgegaan tot het in diskrediet brengen van de regering."

GERUCHTEN OVER INGRIJPENDE WIJZIGING REGERINGSSTRUCTUUR.

- Enkele dagen voor de eerste verjaardag van de Surinaamse machtsgreep deden geruchten de ronde over een op handen zijnde ingrijpende verandering in de regeringsstructuur. Er was sprake van de vorming van een zesmanschap, bestaande uit drie militairen en drie burgers, dat de leiding van het land zou overnemen. Voor president/premier Henk Chin A Sen, zou in (le nieuwe samenstelling nog slechts een symbolische functie" overblijven. Oud-minister mr. A. Haakmat, twee maanden tevoren afgezet, en bevelhebber D. Bouterse zouden deel van het zesmanschap uitmaken. De officiële woordvoerder van de Surinaamse regering, T. Petzholdt, sprak de aanhoudende berichten uit Paramaribo met enig voorbehoud tegen.

SURINAAMSE REGERING PRAAT MET OUDE LEIDERS. LEIDERS "TEGENCOUP" VRIJGELATEN.

- Medio februari 1981 heeft de Surinaamse legerleiding besprekingen gevoerd met de politieke leiders van partijen die door de ontbinding van het parlement in augustus 1980 buiten spel waren gezet. Volgens Surinames sterke man, de legerleider Desi Bouterse, "was er geen sprake van dat de oude politieke leiders weer in het zadel worden geholpen". "De legerleiding zal er voor zorgen dat de verworvenheden van de revolutie niet verloren gaan," zei hij, nadat hij gesproken had met Jugernath Lachmon, de leider van de voormalige Hindoestaanse oppositiepartij VHP. Majoor Bouterse stelde dat de besprekingen waren gevoerd omdat "de massa's bij het revolutionaire proces moeten worden betrokken, of die nu komen van de VHP, de NPS, de Volkspartij of een andere politieke partij is niet belangrijk." Ook president Henk Chin A Sen had aan de gesprekken met de leiders van de politieke partijen deelgenomen. Zo zou hij met name overleg hebben gepleegd met de voormalige links-oppositionele Volkspartij. Sital, Mijns, Joeman vrijgelaten: Op 5 maart 1981 zijn de leiders van de "linkse tegencoup" van 13 aug. 1980, Sital, Mijns en Joeman, die op 11 dec. 1980 waren veroordeeld, op vrije voeten gesteld. Ook werd de student Naarendorp vrijgelaten

NIEUWE POGING TOT STAATSGREEP VERIJDELD

- Op 16 maart 1981 is in Suriname een staatsgreep verijdeld, waarbij soldaat Weissenbruch werd gedood en de 25-jarige sergeant-majoor Wilfred Hawker werd gewond en gearresteerd. Dezelfde dag gaf opperbevelhebber Desi Bouterse een persconferentie. Bouterse vertelde dat de 25-jarige sergeant-majoor Wilfred Hawker, die de uitvoerder van de coup zou zijn geweest, door anderen was aangezet en hiervoor geld had ontvangen. Drie Chinezen, van wie Bouterse de identiteit niet bekendmaakte, zouden in dit verband zijn gearresteerd. Hawker had voor 10 uur zondagavond een groep vertrouwelingen bijeengeroepen. Zij zouden hebben behoord tot de groep militairen die op 25 februari 1980 in een geslaagde coup de regering van Henck Arron verdreef. Voor hetzelfde tijdstip waren eveneens de militairen opgeroepen die onder het bevel van Hawker stonden, onder het mom dat er een oefening zou worden gehouden. Volgens Bouterse waren er wapens in gereedheid gebracht, waaronder de zwaarste van het Surinaamse leger.

PRESIDENT SURINAME AFGETREDEN

- Op 4 februari 1982 verzocht het "Militair Gezag", dat wordt gevormd door de legerleiding (luitenant-kolonel Desi Bouterse, legerbevelhebber en sterke man van Suriname, Roy Horb, garnizoenscommandant en Fernandes, bataljonscommandant) en de Nationale Militaire Raad (met als voorzitter Iwan Graanoogst) "na een verschil van mening" president Chin A Sen zijn mandaat om verder te regeren terug te geven aan de militairen. Chin A Sen gaf hieraan onmiddellijk gehoor en trad samen met zijn regering af. De leiding van het land berust nu volledig bij het "Militair Gezag", dat een nieuwe regering wenst, "die in overeenstemming is met de revolutionaire doeleinden". Aangenomen werd dat het "verschil van mening" het opstellen van een grondwet betrof. Chin A Sen was voorstander van een rechtstreeks gekozen president met verregaande bevoegdheden. Er zouden twee kamers komen, één voor politieke partijen en één waarin afgevaardigden van zogenaamde functionele groeperingen en uit volkscomités voortgekomen districtsraden zitting zouden hebben. Voor de militairen was in het ontwerp voor de grondwet alleen plaats ingeruimd in een revolutionaire raad die de president moest adviseren. Bouterse wilde echter dat de militairen naast een adviserende ook een controlerende functie zouden krijgen.

LEDEN OPPOSITIE SURINAME GEDOOD

- Na groeiende oppositie in Suriname tegen de militaire machthebbers onder leiding van legerleider lt. kol. Desi Bouterse, staken de militairen in de nacht van 7-8 december rond twee uur, in de hoofdstad Paramaribo, het gebouw van de oppositionele Moederbond (de grootste vakcentrale in Suriname), het Creoolse radiostation ABC, het Hindoestaanse radiostation Radika en het pand van het dagblad de Vrije Stem in brand. Tegelijkertijd reden de militairen langs de woningen van tegenstanders van het militaire bewind, arresteerden journalisten, advocaten, vakbondsleiders en zakenlieden en brachten hen naar Fort Zeelandia, waar tenminste 15 van hen (volgens de meeste persberichten echter meer) in de nacht van 8-9 december werden gedood. Volgens ooggetuigen vertoonden de lijken sporen van martelingen en waren zij van dichtbij neergeschoten. De 15 die zeker gedood werden zijn de advocaten Harold Riedewald, Kenneth Gonçalves, John K. Baboeram en Eddy Hoost (de laatste twee hadden de wegens de coupoging van 11 maart 1982 veroordeelde militair Rambocus verdedigd - zie verderop); de journalisten André Kamperveen, Frank Wijngaarde, Jozef Slagveer, Bram Behr en Leslie Rahman; de vakbondsleider Cyrill Daal, de universiteitsdocent Gerard Leckie, R. Sohansingh, H. Oemrawsingh (een broer van de bij de coupoging van maart omgekomen Baal Oemrawsingh), alsmede de militairen Surendre Rambocus en Sheombar.

